

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
Inserati: do 9 petiti vrti 1 D, od 20—15 petiti vrti 1 D 50 p, večji inserati
petiti vrti 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic petiti vrti 3 D;
poroke, zaroke velikost 15 vrti 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p.
Popusti le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor

Upravišče „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflcova
ulica št. 3, priljubno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 3, I. nadstropje
Telefon št. 34.
Dopise sprejema le podpisano in sadotno frankovano.
Rokopisov se ne vrača.

Posamezna številka stane 50 par = 2 kroni.
V inozemstvu 65 par = K 2.60.
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti
V Jugoslaviji:

celoletno naprej plačan	D	90—	celoletno	D	150—
polletno	45—	45—	polletno	75—	75—
3 mesečno	22 50	22 50	3 mesečno	39—	39—
1	7 50	7 50	1	13—	13—

Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnini vedno po nakazni.
Na čisto pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Lajovic Anton:

Naši Nemci in naša Filharmonična družba.

Naš skladatelj Emil Adamič je pred kratkem v »Slovenskem Narodu« poročal o koncertu, katerega je priredila Glasbena Matica v dvorani Filharmonične družbe prvič, odkar je bila po dolgih letih izpraznjena Filharmonična dvorana. V tem poročilu je Adamič omenil, da bi bilo lepo, če bi se zopetna otvoritev dvorane slavnostneje izvršila, zlasti ker se je v tej dvorani prvič vršil koncert Glasbene Matice, odkar je Filharmonična družba v slovenskih rokah. Ta nedolžna želja pa je nekateri izmed naših ljubljanskih Nemcev v srce zadela in tako je njihov glasnik ljubljanski priobčil dne 17. t. m. v listu »Deutsche Volksblatt« izhajajočem v Novem Sadu članek, v katerem Slovence napada. »Slovenskemu Narodu« očita, da je bilo zgoraj omenjeno pisanje Adamičovo neokusnost in da je bila to sramotna izjava, od kakršne bi Slovence moral odvrčati vsaj čut do čistote, lasten vsakemu kulturnemu človeku. Ta ljubljanski Nemec dalje trdi, da smo Slovenci s tem, da smo Nemcem odvzeli razna družabna društva in kulturne zavode, povzročili, da so se presenetljivo razširile po Sloveniji boljševiške in komunistične ideje, da je bilo posebno nevredno in sramotno postopanje neke slovenske grupe, ki je Nemcem pod molim vodstvom odvzela staro slavno Filharmonijo. Članek se čudi, da še do danes niso prišli Slovenci do takšne iztreznosti, da bi uvideli, kako krivico so Nemcem napravili s tem, da jim odvzeli ta starodavni kulturni institut.

Ljubljanski glasnik, kateremu se zdi seveda previdno, če že zabavlja, da se drži v nekih mejah pred jugoslov. javnostjo in kateremu se zdi učinkovito pred jugoslovenskim barbarom nastopati v obliki »kulturnika z razvitim čistotnim čustvom«, pa navija povsem druge strune, kadar se čuti varnega za plotom, takrat se mu tudi ne zdi več potreben kulturni plašček, ampak takrat govori v pravnaturnih in nlegovi »kultiviranosti« primernih tonih.

Tako je preteklo leto berlinska »Deutsche Zeitung« prinesla v številki 284 podlistek, ki je očitno izšel iz istih krogov, ki člankarijo v novo-

* Članek me časti, navajajoč moje moje polno ime z naslovom vred.

sadskem listu. Ta članek v »Deutsche Zeitung« nosi wotansko bobne naslov: »Slavische Kultur Räuber«.

Ker slovenski vokabular hvala Bogu nima tako velikega besednega zaklada za zmerjanje kot pa nemščina, naj Slovenci v poduk in kratak čas najizrazitejšo cvetke iz tega članka uživajo v originalu, da v njem začutijo vso sočnost kulturnost naših Nemcev.

Tako pravi med drugim ta članek, da smo Slovenci na Filharmonični družbi »das Besitzrecht erraubt. Der deutschen Bürgerschaft von Laibach die noch heute die Blüte der Bildung und auch der wirtschaftlichen Kraft der städtischen Einwohnerschaft« »Ljubljanas« darstelt, ist durch diesen unerhörten Besitzraub alten deutschen Kulturgesellschaften natürlich eine ihrer edelsten Geselligkeits-Möglichkeiten genommen. So sehen wir die Herren Slawen überall nach dem berüchtigten mosaischen Rezept verfahren. Nun können wir Deutsche an der Gemeinheit solcher nackter Räuberweltlichkeit nichts ändern. Aber hinaus-schreiben in alle Welt sollen wir diese Schandtat. Es gilt den angemassten moralischen Kredit dieser Kulturräuber, die ohne die jahrhundertelange Erziehung durch deutsche Kultur heute überhaupt nicht einmal die Fähigkeit hätten, sich als politische Einheit zu führen, nicht wären als veretzeltes Amelnsesindel ohne den Begriff geistiger Horizonte den moralischen Kredit und Nimbus der slawischen Lärmfänger als »Sieger-und Herrenvolk« im Ansehen der neutralen Welt gilt es gar nicht erst aufkommen zu lassen, sondern sie nach dem vollen Ausmass ihrer Verbrechen an deutscher Kultur seiner völlig zu entblößen.

Die deutschbewusste Presse muss diese neueste slawische Räuberwelt an alten deutschen Kunstwerk in Erinnerung halten. Das Volk Haydns, Mozarts, hat nicht not sich zu schämen, wenn es bei lichten Tage von feller Übermacht bis auf die Haut ausgeplündert wird. Aber wir wollen es den Plünderern nicht so leicht machen, mit unseren Fingern an den Fingern. In unserem Samt und unserer Seide schliesslich pfauenstolz vor aller Welt sich zu brüsten, als

wäre das redlich erworbener Besitz ihrer Väter —

Razumem, da peče ljubljanske Nemce njihov neuspeh glede Filharmonične družbe in glede drugih preje izrazito nemških društev. Prav koristno bi bilo zanje, da se konečno že iztreznijo ter se definitivno otresejo onega nadutega načina obnašanja katerih so bili vajeni nasproti Slovincem za časa Avstrije. Treba je enkrat javno povedati, da so vse slovenske vlade izza časa prevrata bile nasproti Nemcem nenavadno, prav po slovensko ponustljive in dobrohotne tako glede Filharmonične družbe in drugih nemških društev, v katerih so si bili svojčas Nemci vsled nemškega avstrijskega režima uzurpirali vodstvo. Vse slovenske vlade so se mnogo trudile, da bi Nemce pripravile do kompromisov; toda Nemci so stali ves čas na absolutno intrasigentnem stališču in niso hoteli ničesar slišati o tem, da bi kakega Slovence sročili bodisi tudi samo v kako svoje kulturno društvo. Glede Filharmonične družbe, katero so radi sami slikali kot popolnoma nepolitichno in samo kulturno društvo, niso hoteli niti najmanjše slišati o slovenskem sodelovanju. Naše vlade pod predsedstvom dr. Zerjawa dr. Brejca, dr. Pitamica in dr. Baltiča so vsaka in pa ponovno podvzele poskuse pripraviti ljubljanske Nemce do skupnega sodelovanja s Slovenci. Filharmonični družbi, toda prejšnji nemški odhod je bil prevelik. Zdravnik dr. Schweizer, ljubljanski odvetnik dr. Polé, trgovca Elbert in Ranth, uradnik Kranjske hranilnice Tschesch so trdovratno odklanjali vsako skupnost s Slovenci. Ni nobenega dvoma, da je iz teh krogov izšel zgoraj citirani zabavni članek v berlinskem listu. Ker nas zabavalo na tako nesebičen način, želimo se vosebo hvaležnosti slovenskega občinstva.

Sicer pa me malo zanima, kako se nameravajo naši Nemci v Sloveniji vesti nasproti našemu narodu, ali hočejo to delati s pametjo in previdnostjo, ali hočejo še naprej ne-skušati nas gristi, da si smo jim izdrl stрупni zob. To njihovo vedenje je njihova stvar. Kakor si bodo postlali, tako bodo ležali. Kar me na holi zanima in zaradi česar pišem te vrste le pa to, na kak način le mogoče, da se v naših Nemcih traja vzdrževanje tako nadut način mišljenja, kot ga zrcali članek v berlinskem listu, kot se prikazuje, da si očitno nameno zadržavajo v novosadskem listu,

Tu pa posebno naši int-

zlasti gotovim ljubljanskim krogom še bolj pa celiskim in mariborskim ne morem prihraniti bridkega očitka. V tem pogledu je bil nadvse karakterističen dogodek, ki se je preteklo leto zgodil pri ljubljanskem sodišču. Pri neki porotni razpravi je vprilo široke javnosti bil kot pričja zaslišan ljubljanski čevljar Franc Szantner. Sodnik ga je ogovoril seveda slovensko in Szantner mu odvrne »Bitte deutsch, ich kann nicht slovensisch.« Na sodnikovo vprašanje, koliko let že biva v Ljubljani, je Szantner odgovoril, da že 42 let. Naša javnost se je nad Szantnerjem zgražala, češ da je tako zaničeval naš narod, da ni čutil potrebe, da bi se bil priučil našega jezika tekom dolgih 42 let.

Mislim, da je tak očitek delal krivico Szantnerju, ker krivec ni bil on, temveč krivci smo bili mi sami. On je namreč v vseh teh letih dobro vedel in videl, da slovenščine prav nič ne rabl. Zakaj slovenski odjemalci in to so bili zlasti inteligentnejši krogi, niso v Szantnerjevi trgovini nastopali s slovenščino, ampak se jim je zdelo imenitno kazati svojo kulturnost s tem, da se poslužujejo nemškega jezika. To reverentno nomanjkanje spoštovanja do svojega slovenskega jezika in do svoje kulture, to je tisti vzrok, ki je na pravici v Nemcu rodil zaničevanje do tako intelligence, do takega naroda.

Ali mislite, da se je v tem pogledu pri nas Slovenci v zadržanju nasproti našim Nemcem od prevrata kaj znatnega izpremenilo? O ne, motite se! Naši slovenski trgovci še danes občujejo recimo z nemškutarskim trgovcem Drogenigom ali židom J. C. (Jakob Cohn) Mayerjem le nemško. Oni dopisujejo z domačimi Nemci še vedno le nemško. Človek bi od akademskih naših stanov pričakoval boljšega zadržanja. Toda tudi za advokate vem, ki s svojimi domačimi kolegi nemško občujejo in ki sprejemajo zastopstvo Nemcev in nemškutarjev v očitno nam narodno škodljivih zadevah. Zadržim sem slišal odličnega uradnika, ki je na vodilnem mestu pri finančni direkciji, ko je z ljubljanskim Nemcem nemško govoril, da si dotični Nemec slajno vešč slovenščine.

V Kranjski hranilnici se na hodniku, skozi katerega mora vsaka stranka, ki gre v Kranjsko hranilnico, še danes bleste na halem marmorju v zlatih črkah v nemškem jeziku slovenske plosče raznih ljudi, po večini slovenskih regentov, ki so dali

darove »zu deutschen Schulzwecken«. Očitno v narodno izpodbudo slovenskega malega človeka vlagatelj. Ista Kranjska hranilnica, katero smo tako krasno nacionalizirali, da imamo Slovenci komaj večino, ima še danes vse svoje uslužbenke Nemce in sicer ne samo uradništva, temveč tudi sluge. Vseh teh večina komaj za silo lomilo slovenščino. Ima pa med svojimi uradništvom v krasnih situacijah ljudi, ki so bili znani kot zaprizeni slovenozrci, med njimi dr. Plautza. Vsi ti ljudje so vedno pripravljali sabotirati vsako stvar, ki bi mogla biti v korist našemu narodu in naši državi.

Podobnih in še huših stvari bi se dalo navesti nebroj, zlasti tudi glede narodnega zadržanja naših srednjih in inteligentnih stanov nasproti našim Nemcem po štaterskih mestih. Če berem nemške članke, kot so zgoraj citirani, imam le eno željo: Z ognjenimi črkami bi hotel v vsakega Slovence ugrati tisto, nam še danes tako potrebno: Lubezen do svojega naroda in njegove samobitnosti ter iz nje izvira-jočo: Samozavest.

VISOKOST INVESTICIJSKEGA POSOJILA.

— Beograd, 30. januarja. (Izv.)

Finančni minister dr. Kosta Kumanud je na sobotni seji narodne skupščine odgovarjal na interpelacijo poslanca Uroša Stajčića in Vojislava Lazića glede 7% investicijskega posojila. Po podatkih finančnega sindikata je bilo v državi sami podpisane 7% investicijskega državnega posojila za 338 milijonov dinarjev. Rezultati podnisa v Ameriki še niso popolnoma točno znani. Daje je minister odločno izjavil, da se to posojilo uporablja točno po določenem programu za gotove prometne investicije in da je kontrola o uporabi tega posojila prepuščena posebnemu parlamentarnemu odboru narodne skupščine.

PREDSEDNIK DEMOKRATSKE STRANKE OBOLEL.

— Beograd, 30. januarja. (Izv.)

Zadnje dni je predsednik demokratske stranke g. Ljuba Davidović obolel na vnetju slepega črevesa. Bolezen je lahkega značaja in se je g. Davidoviću včeraj obrnilo na bolje.

Molière v slovenskem prevodu.

Pred dnevi (15. jan.) smo se tudi Slovenci spominjali stoletnice Molièreovega rojstva. Razen slavistov - strokovnjakov na se mi zdi da je malo komu znano, da premoremo ravno mi med slovenskimi panogami najstarejši prevod iz del tega svetovljana.

Gre za igrokaz George Dandina, ki je prišel na svetlo 1669. Ker pa je bil prevajalec Franjo Krsta Frankopan objavljene 1671 v Dunajskem Novem mestu, se je moral Dandin prevesti v tem kratkem obdobju, torej še za Molièreovega življenja. Rokopis je nastal po francoskem izvirniku, ne po nemški priročitvi, ki je izšla malo poprej. Frankopan se je namreč oklepal (torej prvotnega besedila nego nemščitelja).

Poskus je jezikovno zanimiv, čeprav ni narejeno enotno. T. Matič, ki je objavil celotni tekst, to je prvo tri priroze in nekaj vrtic od četrtega, je razložil, zakaj je po vsej priliki Frankopan slovenil, ne pa hrvatil. Izbral si je našo govorico, ker ni hotel neljube vloge varanega moža naprtiti svojemu najbližjemu rojaku. Pač pa je ljubimec in zapeljivec den lahkan gospod s horevaškega ursagac.

V komediji je bila tiskratk splošna navada, porazdeliti vloge v različnih narečjih, tako n. pr. v italijanskem

cinquecentu ali pri Dubrovčanu Držicu († 1567). Iz lokalne nagajivosti je torej naš slavni primorec uporabil naše narečje, saj ga je moral za silo znati, ker je imel posestva v Brežicah. Namešal pa je dobro mero hrvatizmov in nekoliko ikavskih oblik.

Sabljiga je predstavljena na jugoslovenska tla, zato so imena bodisi splošno slovenska, n. pr. George Dandin - Jarne, t. j. Jernej, ali pa skovanka ki odgovarjajo vlogi, n. pr. franc. Lucien - Budimoder. Napihnjani smešni plemič Sotenville in sonorosa nastopata pod nemškimi imeni Hozenbasser.

Odkod so osebe? Budimoder reče nekele: »Naš, jest sam iz dolnje deželje od Višnje Gorče. Drugje pa: »Naj le sifra, saj mu dobro zdi: ked pejde v Rogatec, naj pa pezd!«

Tu srečamo posrečeno besedno igrjo, ki je ni v izvirniku na tem mestu: rogatec = opeharjen soprog. *) Brzo nato pa se izrazi: »Iz enega prestela je lenom postaneč, »kolez postaneč. Starih ali kajkavskih izrazov je dosti: repar (denar s podobo repe), rajniš, vpetiti = spomniti, oblok = okna, zakuzi = za Boga in druge. V sledečem podajam konec odlomka, ki je prvi naslov v zgodovini naše dramatik: to je

»samogovor Jernela, ki se je poročil s plemkinjo ter je nesrečen. Radi lažjega umevanja si mislite brez končnega naslednjega prislova: kakur, akur, tekur; kir = ki, kdor; reč = beseda; skunar = skupaj; an pa(r) = ampak; obljubiti = vzljubiti; kar = kaj, da kakor; tadar = tedaj; vser = vse; takaj = tudi.

AKTUS PRVI.

Scena tretja.

Jarne sam žalostno seče.
Jarne: Nu Jarne siromak, kaj praviš? Si ališal, kakur te zupodinja poštuva? Verjet zdiš, da ni tebe, an pa tvoje denarje obljubila? Zastupiš, kar je za ženo jemati anu zupodinjno? Živ jo niš ne smeš sturiti, nie zlehtnat roko te več; akur joj daš budu reč, nisi žiter, kar te vun z hiže kar eno, ga pes ne stira. Ja, moj Jarne, takur grš takur, kir se med zlehtne gosnude zareva. Oh kakur bi bolj bil sturil hčer zaročiti botra Juria an nar botra Miholeca: ne bi zdaj trčil le-te truce ino sramota, sam bi si tadar pravico sturil z anom knuflastom škaplom an par z močnom zlafrnicom, kar bi loj prece z vuest ino z nosa krv sečila! Da ju plentaj: zdaj kakur češ sturit? Horvat lo - ta je muder; žena lo - ta je budobna: jan družimu su obljubili zleghat nati skunar se zastati. Akur molčiš, pršeno kozel postaneš; akur kaj praviš, hudit te vzame. Haj tu, haj ju, jest siromak! Molč, Jarne! sturi lo ta-

kur: peidi prece k očetu i materi ino pravi im vsar glatku, kar se je zgudilo, lo če znaš zupodinjno ukrotiti. Ja, pr' moji duši, dobro bu, dobro, prece evim. Ho lo lo, sami su prišli, nikuli bolj.

Scena četrta.

Gospud i gospa Hozenbasser, Jarne takaj.

Gd. Hozenbasser: Kakur ste, car-tani sin? Kaj vam se zgudilo dar ste lo - taku turobni?

Jarne: E, mam pač uržeh, ino ... Ga. Hozenbasser: Moj Bug, kakur je grdo, ljubli sin, kar ne pozdravite ljudje, kadaj k vam pristupeju.

Jarne: Gvišno, ma draga mati, o, mam družiga v glavi kar preženje.

Ga. Hozenbasser: (Konec rokopisa.)

Josip Jeras:

Noč v Albaniji.

(Iz spominov na srbski umik v 1915/16. letu.)

Divja Albanija je zavita v blede svetlobo meseca, ki je edini vodnik dolgi karavani srbskih beguncov. Povešenih glav in tihi stonamo drug za drugim po tej temi zemlji, ki je grob tolikih nesrečnikov. Nihče nas ne vidi, nihče ne tolaži. Samo mežec nas opazuje z neba in nam s podvojenimi svetloba kaže pot k neznanemu cilju ...

Vsi smo enaki: goli, izstradani, pokriti z blatom, s snegom in ledom ... Trpljenje in žalost sta na naših obrazih; le v dnu srca še tli iskrica upanja, ki nas drži kvišku.

Svet mir je okoli nas, kakaj noč je. S puško v roki sedi divji Albano nepremično pred svojim domom in čuva pred izstradanim srbskim baguncem. Eden se je oddaljil od karavane, da ga zaprosi usmiljenja ... Puška strel se razlega v tiho noč; nesrečnik je za vedno rešen trpljenja.

Karavana se romika naprej, ne prestanemo naprej za svojim ciljem. Kam? Vprašam se: kje je naš odrešnik? Kdaj bo konec našega trpljenja? Ali se smemo upati v bodočnost? Kje je za nas življenje, ono lepo življenje, o katerem smo sanjali? ... Nihče mi ne odgovori. Noč ostane tiha, nema. V nojih prsih odjekne glas: Ah, no, življenje ni praznik, ono je trda borba do dneva smrti. In boriš se do človeške sile v borbi proti strašni smrti v tuji zemlji! ... Te sile, to moč, ki nam jih je dajalo upanje na rešitev, sam občutlj to noč opazuje se in sotrplina.

Izstradani, goli, nudi, pokriti z blatom, smo bredili ledeno reko. Noge so se vdirale v globoko blato, toda morali smo od tod naprej, ker tu je bila smrt, mi pa smo si želeli življenja, upali smo v bodočnost.

Bila je že pozna ledeno-mrzla noč. Onemogli smo se vrgli na zemljo, da ne odpočijemo v skupinah okoli slabih

Ministrski svet.

Letna sponaža 18 milijonov dinarjev našemu kralju. — Prispevek k Karlovi sponaži 2 milijona frankov.

— Beograd, 30. januarja. (Izv.) Ministrski svet je včeraj imel dop. in pop. dolgotrajno sejo. Dopoldanska seja je trajala od 10.—12., popoldanska od 16.—20. Na dopoldanski seji je ministrski svet razpravljal o predlogu finančnega ministra dr. Kuvišini civilne liste našega dvora. Na predlog finančnega ministra dr. Kuvišini je bila N. Vel. kralju Aleksandru I. določena civilna lista v znesku 18 milijonov dinarjev. Ministrski svet je dalje odobril kredit v znesku 6 milijonov frankov za nabavo raznega materiala novemu kraljevemu dvoru.

Ministrski svet je dalje sprejel in odobril poročila in predloge ministra za javna dela in ministra saobračaja. Petrolemu trstu Standard Oil Comp. se dovoli uvoz petroleja in da razpolaga petrolejske rezervoarje.

Ministrski svet je dalje razpravljal o vprašanju državnega oz. dvornega ceremonijela. Za izdelavo tega ceremonijela je določena posebna komisija.

mislja, v katero je za ministrstvo prosvete odposlan pisatelj Branislav Nušić.

Na popoldanski seji je minister Svetozar Pribičević poročal o državnih štipendijah. Ministrski svet je sklenil, da so vse štipendije podrejene kompetenci ministrstva prosvete, in je tudi odredil, da vodi to ministrstvo točno in popolno evidenco državnih štipendistov.

Minister za zunanje zadeve dr. Momčilo Ninčić je dalje poročal o vzdrževalnih stroških za bivšega cesarja Karla Habsburga. Na njegov predlog je ministrski svet sklenil, da naša država prispeva k vzdrževalnim stroškom Karla Habsburga v znesku 2 milijonov frankov. Ta sklep se notifikira poslaški konferenci v Parizu.

— Beograd, 30. januarja. (Izv.) Na včerajšnji popoldanski seji je ministrski svet tudi sklenil, da izdaja poročila o sejah ministrskega sveta potom Presbiterja.

Narodna skupščina.

Razprava o trgovinski pogodbi z Avstrijo. Brez kvoruma.

— Beograd, 30. januarja. Danes ob 4.45 popoldne je bila odprta seja narodne skupščine, na kateri se je razpravljalo o poročilu odseka za trgovinske pogodbe, zlasti glede trgovinske pogodbe z Avstrijo. Ko je tajnik dr. Jovan Manojlović prečital poročilo, ki podaljša veljavnost časne pogodbe z Avstrijo do 31. julija t. l., povzame besedo posl. Škulj (Jugoslovanski klub) ter najprej obrazloži vsebino pogodbe in zahteva, naj se z njo tudi sredi vprašanje potnega dovoljenja med Avstrijo in našo državo. Nadalje zahteva, da se uredi tudi tranzitni promet na mejah med Avstrijo in našo državo. Dalje se zavzema za to, da se razen interesov industrije in trgovcev zaščiti tudi mali človek, delavec, obrtnik in kmet.

Trgovinski minister dr. Spajić je nato repliciral na govor posl. Škulja ter podarjal, da se trgovinska pogajanja niso mogla dovršiti, da bi se mogla skupščina predložiti definitivna pogodba. Sklenitev trgovinske pogodbe ne odvisi samo od nas, ampak tudi od drugega kontrahenta. Pogajanja se vršijo in bodo kmalu končana. Ostalo je samo še nekaj spornih vprašanj, ki se tičejo prometa s Štajersko. Na vprašanje, kakšne trgovske zveze naj bi to bile, izjavlja minister, da je bolje, da obstoječe provizorno stanje, nego stanje, ki ni določeno s pogodbo. Glede pripombe o zaščiti malega človeka meni, da je naša naša trgovinska politika, da zaščiti celokupno naše gospodarstvo.

Člen o rezerviranju pravice prepovedi uvoza in izvoza se mora odločiti, da ima vlada po zakonu pooblastilo, da prepove uvoz in izvoz, ako bi take prilike nastale. Sistem predvojnih trgovinskih pogodb se ne more še izvesti, ker se prilike v Evropi še niso konsolidirale. Priporočila, naj se sprejme predlog odseka. — Posl. dr. Mohanjec (Jugoslovanski klub) se je bavil z vprašanjem tranzita. Omenil je, da sestoji železniška proga Maribor-Lutomer iz treh delov, in sicer 1. Maribor-Spilje, ki je v naših rokah, 2. Spilje-Radgona, ki je v avstrijski oblasti in 3. Radgona-Lutomer, ki je v naši oblasti. Tudi se plača carina in ako gre tudi samo za transit. Ustavitev transportnega prometa na tej progi je velika škoda ne samo za one kraje, ki ležijo na tej progi, temveč tudi za Slovenske govice in za vse tamošnje naše prebivalstvo. Zato zahteva odločno, naj vlada doseže tranzitni promet na progi Spilje-Radgona.

Posl. dr. Milan Korun (soc. dem.) je takol početkom svojega govora izjavil, da bodo socialisti glasovali proti predlogu odseka, in sicer iz formalnih in iz meritornih razlogov. Glede pogodbe veli, da je protustavna. Izraža svoje nezadovoljstvo s trgovinsko politiko zadnjega časa ter meni, da Avstrija, kakor je danes, ne more živeti. Ona se bo morala priključiti Nemčiji, da si reši svoje življenje. Pridira za to, da bi bilo dobro, da se Avstrija priključi Nem-

čiji, ker bi na ta način prišlo do revizije mirovne pogodbe, tako da bi bila dana prilika za integralno ujedinjenje slovenskega naroda.

V Avstrijo gre velik del našega izvoza. V tem oziru stoji Avstrija na prvem mestu. Mi smo izvozili vanjo za okoli 600 milijonov dinarjev vrednosti, t. j. več kot 42% celokupnega izvoza. Zaradi tega se priključuje zahtevam poslancev dr. Mohanjca in Škulja. Zahteva od vlade, naj dodeli trgovinsko pogodbo z Avstrijo ter naj pred tem reši problem obmejnega tranzita. — Posl. Moskovljević (zemljoradnik) je v imenu svojega kluba izjavil, da se strinja s razlogi predgovornika in da bodo zemljoradniki glasovali proti.

Po besedah poročevalca Jovana Manojlovića je odredil predsednik glasovanje. (Medklic: »Ni kvoruma!«)

Po glasovanju ugotovi predsednik, da je glasovalo 109 poslancev za, 29 pa proti predlogu, vsega skupaj torej 138. Ker znaša kvorum 141 in ni bilo toliko poslancev prisotnih, zaključil predsednik sejo ter odredi prihodnjo sejo na ponedeljek ob 16. s istim dnevnim redom. — Proti predlogu odseka so glasovali zemljoradniki, Jugoslovanski klub, socialisti, narodna socialisti, republikanci ter radikalec Peter Filipović. Med drugim sta glasovala za predlog dr. Momčilo Ivančić in Stojan Protić. — Koncem seje je izjavil predsednik, da bo odzval dnevnico vsem poslancem, ki so krivi, da ni bilo kvoruma. (Vzklik: »Ministrom!«) Predsednik ugotovi, da je več narodnih poslancev, ki sploh ne prihajajo na seje in ki že preko pet mesecev niso bili v skupščini. Izjavlja, da bo vsem onim, ki ne prihajajo na sejo, odvzel dnevnico. (Soglasni klic: »Dobro!«) Burno ploskanje predsedniku.)

SPREJETJE DRŽAVNEGA PRORAČUNA.

— Beograd, 30. januarja. (Izv.) Za danes je sklicana konferenca načelnikov vseh parlamentarnih klubov. Pod predsedstvom predsednika narodne skupščine dr. I. Ribarja bo konferenca razpravljala o proračunu in o mejah proračunske debate. V parlamentarnih krogih prevladuje tendenca, da se generalna in specialna debata o proračunu v skupščini pospeši, tako, da bi bil proračun že tekom prve polovice meseca marca sprejet in odobren.

ITALIJA ZOPET ZASEDLA MISURATO.

— Rim, 29. jan. Dne 26. t. m. je večji oddelek italijanskih čet v Tripolitani ob navzočnosti guvernerja conte Volpja zasedel Misurato ob morju. Ekspedicija se je izvršila povsem tiho in mirno ter je presenetila upornike v Misurati. Znatnega odpora ni bilo nikjer. Italijani so uporabili za okupacijo večino kolonialne vojske. Misurate

ognjev. Nad nami se je razprostiralo širno nebo, naša edina streha; mesece se je skrila za oblake, da ne vidi nesreče, strašne žalosti naroda, ki je moral bežati iz lastne zemlje, da si ohrani svobodo.

Okoli ognjev, v šumi, sede junaki, ki jih po prestonem trpljenju, zadanem po kruti usodi, ni mogoče spoznati. Tišina nas zavija v svoj temni plašč. V lice odrte oči izražajo grozo: nepremično zro v prasketajoči ogenj.

Noč se stemni, črna je in ledena. Tu in tam se čuje vzdihovanje nesrečnika, ki umira ... Nikdo ga ne tolaži. Mirno umre in drugi mu sledi.

Pogledal sem na sosedno skupino mladeničev, košenih in premrzlih, sedečih okoli ognja. Objemajoč drug drugega okoli vratu, so nepremično sedeli v krogu na zledenih tleh. Glave so jim bile povesene na grudih. Mlada, onemogla telesa so potrebna počitka. Zaspale, močnejši od gladi, jih je premagal. Drugi smo čakali zarje, borbě se s spanjem, ki nas je hotelo obvladati. Ah, ta noč, ta strašna noč! Ali je ne bo konec; ali nas bo res vse uspavala za večno? ...

Skupina, tam okoli prvega ognja, se pripravila na odhod. Da, nemogoče je tu še nadalje vstrajati. Moramo na-

prej, da se rešimo smrti, naprej za ciljem, ki nam daje upanje na rešitev. Kako daleč še?

Večina ognjev je ugašenih. Vatanamo. Udi so nam zamrzli od mraza. S težavo se približam skupini mladeničev, da jih obvestim o odhodu. Se vedno sede na istem mestu, okoli mrtvega pepela, s podvihanimi nogami, povešanih glav ... Hočem jih prebuditi. Zaman: moj klic ostane brezuspešen. Dvignem glavo čezmu izmed njih: Vstani, dragi brat, odhajamo! Nobene odgovora ... Težko pade glava zopet na prsi mrtvega heroja. Spal je večno spanje in s njim vsi tovariši v krogu. Drug poleg drugega so ostali za vedno v temni, ledeni noči. Smrt jim je vzela lepe, mlade sanje o boljši bodočnosti, o vstajenju Jugoslavije ...

Potrtega srca sem se oddaljil od njih in hitel za karavano, ki se je počasi premikala v temno noč.

Ali še ni dovolj žrtve na oltarju domovine? Ali je res vse narod zapisan smrti? Ne, ni mogoče, ker zapisano je, da bo kosovski junak razvil zastoje svobode in življenja jugoslovanskega rodu. — Za nami so ostali tihoč grobov junakov-volikanov in albanških noči ...

je za Tripolisom najvažnejši kraj Tripolitani. Tekom vojne je bila Misurata žarišče turškoarabskega odpora, katerega so vstrajno podpirali Nemci.

Politične vesti.

— Seja načelnstva JDS dne 2. februarja valed praznika odpade. Prihodnja seja se vrši v četrtek dne 9. februarja ob 8. popoldne v tajništvu JDS, Narodni dom, I. nadstropje, tajništvo J. D. S.

— Javen shod JDS je priredila krajevna organizacija v Kamniku v nedeljo 29. t. m. Na shodu je o znanem in notranjem političnem položaju iztrpno poročal g. dr. Vladimir Ravniher. Nato je župan g. dr. Rihard Karba, ki je vodil shod, poročal o delovanju občinskega odbora za mesto Kamnik ter o gospodarskem stanju občine občine kamniške. Zborovalci so s velikim zanimanjem sledili izvajanjem obeh govornikov ter jima z glasnim odobravanjem izrekli svoje priznanje.

— Shod o hrv. s. aršbekem sporu. V soboto zvečer je priredila narodno-socialna stranka javen shod v Mešnem domu. Kakor so naznanjali lepaki, naj bi govorili na shodu o takozvanem aršbeku - hrvatskem sporu dr. Rybač, dr. Politeo in Milan Marjanović. Hrvatsko vprašanje, ki je v zadnjem času vedno bolj akutno, pa tudi imena obeh zagrebnih govornikov so privabili v dvorano mnogo ljubljanskega občinstva brez razlike strankarske pripadnosti. Med sicer le slabo zastopano prisotno inteligenco smo opazili jo večini v jugoslovanskem duhu orijentirane inteligente. Izrazitih narodnih socialcev, razven strankarskih funkcijonarjev in propagandne primasi je bilo relativno le malo. Zato je zagrebnim otvritelj shoda g. Rudolf Juvan taktično pogrešil s nedostojnim povdajanjem strankarske politike, ki je v diametralnem nasprotju s politiko krogov, katerih pravilno koncepcijo rešitve hrvatskega vprašanja je razložil s objektivno jugoslovanskega stališča njih odposlanec dr. Ivan Politeo. Med drugim je g. Juvan brez dokazov in utemeljitve pavšalno napadel »bografske gospodke« v tonu, ki spominja na Radićevo demagoško »retoriko.« Ko je na koncu svojega sicer brezpomembnega nagovora naznanil, da sta g. Marjanović in dr. Ribar obotela, se je opazilo med poslušalci razočaranje in slisihi so se klic: »Čujemo dr. Politea! Živahno pozdravljen je stopil dr. Politeo na oder ter v mirnem, jasnem in prepričevalnem tonu razpravljal o hrvatskem vprašanju. Predvsem je konstatiral, da to vprašanje res obstoji, da pa ni samo hrvatsko, ampak jugoslovansko, ker je od njegove rešitve odvisna bodočnost tako Hrvatov, kakor Srbov in Slovencev. S stališča jugoslovanske države in nacionalne ideje je logično deduciral iz prvih početkov nezadovoljstva na Hrvatskem današnji aršbek-hrvatski spor, ki resno ogrožuje obstoj naše ujedinjene države. Stjepan Radić, ki je zbral okoli sebe takorekoč ves hrvatski del našega naroda, je personificiral to vprašanje v svoji osebi, ker je zlorabil politično - gospodarske razmere po ujedinjenju v svoje demagoške namene. Današnja stanja na Hrvatskem pa ni kriv samo Radić in tradicionalna mržnja napram Srbom, ampak tudi pogrešena trdovratna politika centralne vlade, katere zastopniki se niso hoteli uvesti v dejansko stanje. Govornik je objektivno poročal o usodnih posledicah predvojnega politika na Hrvatskem, o pogreškah posrednih zastopnikov državnih oblasti po ujedinjenju, kar je povzročilo, da je masa generalizirala na škodo države in narodne enote. Vsa to je izrazil Stjepan Radić, katerega je govornik karakteriziral kot inteligentnega, marljivega in zelo agilnega politika, ki pa je s svojo neverjetno nedobrotostjo povzročil v hrvatski javnosti politično korupcijo. Navedel je par primerov njegove zlobne nedobrotosti, ki so vzbudili med poslušalci smeh in pomilovanje. Politika Hrvatskega bloka je reakcionarna in nazadnjaška v pravem pomenu besede, ker vodi hrvatski del naroda v pogubo, pa tudi bodočnost Srbov in Slovencev je v nevarnosti. Govornik je označil g. Stojana Protića za ravno tako reakcionarnega, kar je razvidno iz politične in časa njegove vlade. Zato ni rano, ako kdo misli, da bi se mogla g. Protiću posrečiti rešitve vprašanja, ki zahteva vsestransko objektivnost in uvaževanje vseh vzrokov, ki so dovedli do te nevarne krize. Marsikaj, če ne vse, je zakrivila hrvatska inteligenca s svojo pasivnostjo. Hrvatska inteligenca živi ločena od narodnih mas, ki so pripadene Radićevi pustolovski politiki. Hrvatska inteligenca je prišla uvidovati slo in hoče popraviti zamujeno. Le na ta način, ki je pa še daleč, se bo moglo zapeljivemu hrvatskemu ljudstvu naslikati nevarnost, v kateri se nahaja. Spor med Srbi in Hrvati se mora rešiti v interesu nas vseh, v interesu celokupne države in vsega naroda, zlasti še z ozirom na naše neodrešene brate. Ta »morac« pa nikakor ne sme biti sila, ampak sporazum med brati, sporazum od srca do srca in od duše do duše. To smo dolžni našim mrtvim, ki so umirali za našo svobodo in za našo bodočnost, to smo dolžni našim narodnim delavcem, ki so trpeli po letih za našo bodočnost v svobodni enotni jugoslovanske države. Govornik je tudi omenil razne poziva, naj bi Slovenci posredovali pri rešitvi tega problema in izjavil, da jim ne bo hvalečen samo hrvatski del našega naroda, am-

pak vsa Jugoslavija, če pripomorejo s pametnimi nasveti in dejanji k rešitvi. Po govornikovem mnenju so za sedaj edini izhod politične volitve. Za njim se je oglašal k besedi narodni socialist g. Fakin, ki je v znanem tonu skoraj dobesedno ponavljal po svoje izvajanja dr. Politea. Večina poslušalcev je med njegovim »govorom« počasi izginila iz dvorane. — Prav in pravilno je, da se razmotri tako važen problem v javnosti ne samo potom časopisa, ni pa v interesu stvari, da izrabljajo in slorablajo eminentno ne-strankarska vprašanja strankarski opozicionale v svoje namene. »Hrvatsko vprašanje« je vprašanje našega obstoja in naše bodočnosti v državi in nacionalni zajednici, na pa vprašanje kako vlade ali stranke. Rešiti ga more le jugoslovanstvo kot moralni nacionalno - politični, kulturno človečarski faktor.

— Vatikanska politika in Slovani. V »Edinosti« omenimo: V poslanici z dne 30. novembra 1921, ki jo je sodaj pokojni papež Benedikt XV. poslal škofom v Čehoslovazki in kjer jih opozarja na potrebo etične vzgoje absolviranih visokošolcev, ki se hočejo povestiti duhovskemu stanu, je tudi ta - lo odstavek: »Duhovniki čehoslovazske narodi in vseh drugih slovanskih narodov imajo nalogo, da delujejo za čerkveno združenje vzhodno-slovanskih narodov z rimsko cerkvijo. Rešitev te naloge podpirajo nekatere duhovne družbe, med njimi posebno takozvani apostoli sv. Cirila in Metoda, ki obstoji na Čehoslovazkem, na Poljskem, v Jugoslaviji in na Polgarskem. Posebno je papež polagal škofom na srce širjenje takih kongregacij. — Lepo je govoril papež Benedikt o tej ve-

liki nalogi, ki jo je kaj dobro razumel Lev XIII, njegov prednik, in ki jo je tudi skušal izvajati s pomočjo kardinala Rampolla. Ali, dejstvo je, da se je vatikanska politika napram Slovanom popolnoma oddaljila od poti Leva XIII. Spomnilo se je vatikanske politike na Reki v času D'Annunzijevga pusto-lostva. Bila je naravnost D'Annunzijanska! Odločno je odklanjala vsako in tudi najskromnejšo željo jugoslovenov glede slovenskega bogoslužnega jezika. Dopustila je ljuto preganjanje sedaj pokojnega škofa Mahnič! Da ustreže Slovanom sovražni nacionalistični politiki, je odstranila škofa Karolina iz Trsta! To so dejstva, ki so odbijala jugoslovane in ne vabila. In ti isti škof Mahnič, ki ga vatikanska politika ni vzela v zadostno obrambo in jo dopustila, da je pretrpel mučeništvo, ki ga je spravilo v grob, tisti Mahnič, ki ga je bila samo goreča verna za velično katoliške cerkve, je par let pred svojo smrtjo nastopil s senzacionalnimi članki za združenje obeh cerkev, kjer je dokazoval, da bi tako združenje bilo le na največjo korist katoliške cerkve. Taka bi morala biti vatikanska politika: politika dobrohotnosti in ljubezni do slovanskih narodov. Ne zadoščajo lepe spomence v kako slovansko Prago, marveč bi morale biti tudi vsa dejanja v Rimu v skladu s lepimi spomenci!

— Madžarska ne demobilizira. Madžarska je imela do 15. jan. odstaviti polovico svoje vojske, ki šteje 100.000 mož. Dan 15. jan. je minul ali Madžarska ni poslala domov niti enega svojega vojaka. Češki listi pravijo, da bo našega male antanta, da prišli svojega soseda k izpolnjevanju trianonske pogodbe.

Josip Plečnik.

(1872—1922)

V tihi skromnosti obhaja svojo 50letnico naš rojak arhitekt Jožef Plečnik. Kljub temu, da ga je tujina že davno priznala in slavila kot svetovnega arhitekta - umetnika, je med nami takorekoč docela neznan. Celo Hrvati nam pripovedujejo v svoji izdaji »Josip Plečnik«, kaj pomenja Plečnik za nas Slovence in za vse Jugoslovane.

Jože Plečnik je bil rojen 23. januarja 1872 v Ljubljani kot sin mizarja. Po dovršenju osnovni šoli je je pa zapustil zaradi neprimernosti študijske snovi. Ostal je doma v očetovi delavnici ter se oprijel mizar-ske obrti, pri čemer je spoznaval lepoto notranjščin ljubljanskih patri-cijskih hiš ter se ob nji navduševal. Poleg tega se je sam izpopolnjeval v risanju in slikanju, ki mu je bilo najboljše razvedrilo ter v največje veselje. Zaradi izrednih zmožnosti mu je bila že v 14. letu naklonjena deželna podpora za graško obrtno šolo, ki jo je posejal štiri leta. Nato ga je povabil neki graški profesor v svoj atelje, kjer je izvrševal razne arhitektonske načrte. Tu ga je spoznal lastnik velikega dunajskega zavoda za opremljenje interieurjev ter ga pregovoril, da je stopil k njemu v službo kot risar načrtov v zgodovinskih slogih za dunajsko aristokracijo. Ob priliki razstave v »Kunstlerhausu« so ga načrti znanega dunajskega arhitekta Otona Wagnerja za berlinsko katedralo tako navdušili, da je vstopil v njegovo šolo. Kmalu si ga je Oton Wagner vzel za asistenta v svoj atelje ter mu prepuščal celo lastna naročila. Tako je nastopil prvič z dekoracijo ljubljene izložbe v dunajski Rotundi. Dalje je dobil vključ obilni udeležbi najboljših dunajskih arhitektov prvo ceno za Gutenbergov spomenik, ki ga pa kot Slovenec na Dunaju ni mogel postaviti. Po dokončani specifikaciji mu je država naklonila podporo za študijsko potovanje v Italijo, od koder je krenil preko Pariza nazaj na Dunaj k Wagnerju še za dva leti. V tem času je dobil prvo nagrado za monumentalni načrt »Zacherlovce« hiše na Dunaju, ki jasno priča o visokem poletu njegovega genija.

Nato je odprl svoj lastni atelje, oddaljen precej od sredine mesta Dunaja. Popolnoma različno od drugih, ki se pehaajo za materialnim bogastvom in za častna mesta, se je odtgnil vsemu javnemu življenju ter se zatopil v svo intenzivnost v bormem, (skoro) umetniško skromnem ateljeju v svoje idealne načrte. Izvrševal je načrte za družinske hiše in vile dunajske okolice. Kljub temu pa, da je sicer živel v bednih razmerah, je šel za svojim ciljem preko modernih zahtev surovega materializma ter se intinjeje posvečal religioznim motivom, kar je na žalost ostalo večinoma neizvršeno. Po študijah ameriških in angleških cerkev je komponiral načrt za dunajsko cerkev sv. Duha. Z najrazličnejšimi izgovori so ga tako dolgo vezali, da se je cerkev zaradi la šole na podlagi sedmih projektov. Skratka: bil je vzor tudi najboljšim dunajskim arhitektom.

Leta 1911. je bil poklican z Dunaja v Prago kot profesor na umetno-obrtno šolo in sicer na inicijativno

svojega študijskega tovariša iz Wagnerjeve šole — Jana Kotěra, prvoboritelja češke moderne arhitekture. Na tem zavodu je deloval do konca leta 1919., na kar je bil imenovan za profesorja na praški akademiji. Leta 1921. mu je bila poverjena preureditev staroslovnega praškega gradu Hradčan in adaptacija graščine Lány, ki je določena za letovišče prvega prezidenta čehoslovazske republike. Izmed obsežnih projektov, katere je arhitekt Plečnik zasnoval v svojem delokrogu kot graški arhitekt, je zlasti omeniti ureditev trga pred portalom »Matyášova brána«, Rajskega vrta tik gradu, kjer bo stal 18 m visok monolit, kronan na svojem vrhuncu s kipom češkega leva, spomenik vseh zaslužnih borcev, ki so padli za svobodo čehoslovazske domovine. Na Lanyh je uredil interiere stanovanjskih in reprezentacijskih dvoran. Dočim se je prof. Plečnik tekom svojega bivanja na Dunaju intenzivno udeleževal praktično, kakor o tem priča cela vrsta njegovih tamkajšnjih original. del, posvetil je v Pragi vse svoje moči svojemu učiteljskemu poklicu. Njegova dela iz praške dobe počivajo v njegovih skrbno shranjenih zbirkah načrtov in študij, od katerih je le tu pa tam kak fragment prišel na dan v umetniških revijah. Tembolj pa se je uveljavljal Plečnikov duh v krogu njegovih učencev. — Plečnikova šola se je že v prvih letih udeleževala kot nositeljica najmodernejših, povsem izvirnih slovanskih idej in utisnila cel generaciji mladih arhitektov svoj neizbrisni pečat. To dokazujejo sporadične ali skupne objave del iz Plečnikove šole v posameznih arhitektonskih časopisih. Vrhunec tega dela se pa zrcali v konkurenci za II. cerkev na Kral. Vinohradih (Praga), kjer je Plečnikov duh slavil triumf s svojim vseskozi modernim in vendar plemenitim pojmovanjem večno neizčrpnih problemov bogočastja.

Praktično udeleževanje je profesor Plečnik zopet doživel, ko ga je prezident Masaryk pozval kot graškega arhitekta na Hradčane. Že s prvimi konceptjami za ureditev »Rajske zahrady« in preje omenjenega spomenika padlih legionarjev je vzbudil prof. Plečnik vsestransko zanimanje umetniške in strokovne javnosti. O tem pričajo številni članki čeških listov in dnevnikov, ki so ga slavili kot prvega slovanskega umetnika.

Odklikovan je bil s posebnim zupanjem prezidenta Masaryka, ki je tudi po njegovem odhodu iz Prage pustil vodstvo urejevalnih del na gradu v njegovih rokah.

Leta 1921. je sledil klicu domovine ter sprejel ponudeno mu mesto profesure na novo ustanovljeni tehnični univerzi v Ljubljani. Znova zbira okrog sebe idealne tehnike-arhitekta in ustanavlja tako tla umetniškemu udeleževanju tudi v domovini.

Tujina mu iskreno čestita. Če stitamo mu tudi mi ter želimo g. profesorju, da uresniči tudi v domovini vse svoje ideale, s katerimi se je vrnil iz tujine.

ja Narodnemu | Levstik, nadu

Rasto Pustoslemšek.
Odgovorni urednik:
Ivan Podgajec.

Stará, dobro uvedena trgovina z manufak- turo in klobuki

v največjem industrijskem kraju Zgornje Štajerske, z veliko za-
logo, odjemalci ter prostim stanovanjem se prodaja izredno
ugodno. Ponudbe pod „Rascher Entschluss“ na K'önigshe
Anz. - Ges., Graz, Saakstrasse 4. 710

Otpremniška in pro- metna poslovnica

Nazor & Ko. Bakar — Brzavi: Naorkomp.
otpremlja in dopremja vsakovrstno blago. Zbiralni preke-
meraki prevozní promet. Garantska posredovanja. Trans-
portna zavarovanja. Vkladiščenje blaga.

Ljubljanskim in sploh vnanjim potnikom v Maribor, priporočam

novo urejeno restavracijo NARODNI DOM

Kopališka ulica.
Okusna domača hrana, izborna štajerska in kranjska vina. Ob sre-
dah in sobotah domače klobase (krvave, jetrne itd.) Sprejemamo
se tudi abonenti na hrano po zmernih cenah brez vsakega
nadlogovanja k pljaci.

Franja Jež, Maribor.

Marija Nered roj. Oblak

soproga gostilničarja in mesarja

dne 29. januarja v deželni bolnici, previdena s tolažili
sv. vere, v starosti 28 let, izdihnila svojo blago dušo.
Pogreb pokojne bo dne 31. januarja ob 4. po-
poldne iz hiše žalosti, Rožna dolina 9/, na pokopališče
na Viču.
Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi
na Viču.
Pokojno priporočamo v blag spomin.

Rožna dolina, 30. januarja 1922.

Globoko žalni oči rodoljubi: Nered-Oblak.

Brez posebnega obvestila.

Potrli globoke žalosti javljamo pretresljivo vest, da je preminul naš
nadsveljubljeni in nenaдомestljivi soprog, oče, sin, brat, svak, bratranec

Med. univ. dr. STANKO RUPREHT,

asistent kirurškega oddelka Maribor.

Ugrabljen nam je bil po nemili usodi iz srede svojega človekoljubnega
in požrtvovalnega delovanja v soboto dne 28. januarja ob treh popoldne, star
komaj 33 let.
Zemski ostanki blagega pokojnika bodo prepeljani iz Maribora v Trebnje,
kjer bodo položeni k večnemu počitku v sredo 1. februarja ob pol 4. uri pop.
Blag mu spomin!

MARIBOR-TREBNJE, dne 29. januarja 1922.

Mel Ruprecht roj. Pavlin, soproga. — Dušan, Barica, otroka. — Eva
Ruprecht, mati. — Rodbine: Alma Perovšek, Janke in Hubert Ruprecht,
Pavlin, Springer.

Skladiščnik

kolenjalno ali žitne stroke do-
bi takoj mesto. Ponudbe p. d. Skladišč-
nik 701 na upravo Slov. Naroda. 701

Proda se

moto no kolo „Puch“ 1 1/2 HP, moško
kolo „Erika“ v najboljšem stanju. —
Dalle 2 izložbeni omari in 3 na-
pisane table. Naslov pove upravnistvo
Slov. Naroda. 706

Išče se

gospa ali gospod črna, ki bi mogla da-
jati italijanske ure. Ponudbe pod
„Italijanske ure 717“ na upravo Slov.
Naroda. 717

Boljša hrana

v bližini glavne pošte se išče. — Po-
nudbe pod „Trigovec 16“ na upravo
Slov. Naroda. 716

Iščem

14 do 16letno deklico, ki je došla iz
Amerike in govori angleški, k
dvema dečkoma 7 in 5 let. Dobra plača
in vsa oskrba v hiši. Poine stroške pu-
stnem. Ponudbe na: Ivan Kramer,
prosestnik in trgovec z vinom, Št. Pe-
ter ob Sv. Gori. 718

Soba

se odda. Istotam se sprejme par gos-
po ov na hrano. Kje, pove uprava
Slov. Naroda. 707

Sprejme se

1. 1. bruarjem 51 do 60 oseb na do-
bre domače hrano, dnevno dva-
krat me-o. Cena dnevno 26 K. Naslov
pove uprava Slov. Naroda. 713

Upraviteljstvo

hiš v Ljubljani prevzame stariji urad-
nik, več te stroke. Ponudbe pod „Upra-
viteljstvo 712“ na upravo St. Nar. 712

Kontoristinja

z večletno prakso, zmerna si venščne,
nemščine, srbo-hrvaščne ter po mož-
nosti stenografije, se išče za takojšnji
nastop za več-o tov rno kandidat in sla-
žic v Sloveniji pod dobrimi pogoji. Si-
novanje prosto. Ponudbe pod „Kontor-
istinja 709“ na upravo Slov. Nar. 709

Sprejme se trgovski sodrudnik

vešč popolne mešane trgovine. Ponud-
be z označbo referenc in zahtev na
izvdko Josip Pauer, Braslovce.
Sprejme se tudi zdrav učence z do-
brimi šolskimi spričevali iz poščne
kmetijske hiše. 611

Kot vzgojiteljica

pri bol št družini želi vsi-piti izobražena
gospod čna. Poučuje tudi klavir ter
je vešč šivanja. Ponudbe na gđc.
Beurmann T., Zagreb, Mihanovičeva
ul. št. 20. 624

Na prodaj

je na lepem prometnem kraju, 20 minut
od Ljubljane, večje posestvo, ob-
stoječe iz dveh stavb ter gospodarskega
poslopja in nekaj vira. V njem se na-
haja vinska in specialijska trgovina. Po-
gost ugodni. Naslov pove uprava Slov.
Naroda. 864

Dr. Pavel Avramović

se je vrnil in
ordinira zopet redno
od 8 — 11 dan in od 2 — 4 pop.
Ljubljana Stari trg 30. 725

Sprejme se

vešč mehanikov za d. okolica, me-
torje in šivne stroje, in 1 strugar.
Ljubljana, Zvonarska ulica 1. 700

Trgovski pomočnik

ali prodajalka v manufakturi ali spe-
cialijskih stroki dobro izurjen, ne pod 24
let star, zmožen slovenskega in nem-
škega jezika, se takoj sprejme.
Tvrška Franc Iglič, Ptuj. 670

Sprejmejo se

dva ali trije poročnoma izurjeni
mizarji, kateri so zmožni voditi po-
samične oddelke tovarne. Istotam se
sprejme tudi spreten pisar za vmetna
in izrška in stavbna dela. Ponudbe pod
„Mizarji 715“ na upravo St. Nar. 715

Prodajalka

vešč man-fakturne stroke, starejša ra-
mostojna moč, se takoj sprejme.
Prednost imajo zmožne pisar niskih po-
stov. Ponudbe na „Triglav“, Vojška &
Šelovin, Kol. dvoška ulica 8. 696

Mladenič

kateri ima I. razred srednje šole in je
bil v očetovi trgovini (meš. bl.) 4 leta
žel službe trg pomočnika v ime-
novani stroki ali praktikanca v ka-
kem drugem podjetju. Ponudbe in ro-
guji z nastopom pod „Mladenič 714“
na upravo Slov. Naroda. 714

Korespondent

izveščana, zanesliva ter samostojna inč
srečen si oglepalec in stenograf, se pod
ug dnimi pogoji takoj sprejme pri
veščem tovarniškem podjetju v Ljub-
ljani. Absolventi slov. trgovske šole z
daljšo prakso imajo prednost. Ponudbe
pod „Korespondent 350—619“ na ur.
Slov. Naroda. 619

Kontoristinja

samostojna slovenska in nemška kore-
spondentinja, izurjena strojepiska in ste-
nografinja, se takoj sprejme pod
ugodnimi pogoji za tovarniško podjetje
v Ljubljani. Prednost imajo absolven-
tine slov. in trg. šole. Ponudbe pod
„Samostojna pisar-nika moč 200—618“
na upravo Slov. Naroda. 163

Manjša hiša

na lepem kraju ob periferiji Ljubljane,
z več stanovanji in delavnico, pripravna
za rokod lca, je na prodaj. Ponudbe
pod „Lepa prilika 703“ na upravo Slov
Naroda. 703

Diamalt

Pozor, pekarji! „DIAMALT“ tvornice
Häuser & Sobotka, Dunaj - Sadlau v
predvojni kakovosti se doni zopet
pri glavni zastopstvu za Jugoslavijo
Edvard Dužanec, Zagreb, Skla-
dišče Strossmayerova ul. 10.
8101

Na prodaj:

Gostilna in 20 oravov zemlje, poslopje,
naviljon. Potem se eno lepo posestvo,
12 oravov, pripravno za trgovino, po bre-
od Ko-tanjevice na glavni cesti. V Ko-
čevju je a hiša, poslopje in 30 oravov
zemlje. Pri Motikl posestvu, okoli 30
oravov zemlje. — Naslov pove Karol
Breznik, Celje. Doga polje 3. 610

Kontoristinjo

tudi začetnico, sprejme tvornica v Ljub-
ljani. Zahteva se čedna pisava, steno-
grafija in perfektno znanje nemščine. —
Pismene ponudbe pod „Tvornica 598
598“ na upravo Slov. Naroda. 598

Staro lito železo

ter staro med-nino, baker, cin, svinec
in cink kupuje po najvišjih cenah
tvrška Breznik & Pritsch, trgovina z že-
lezino, Ljubljana. 566

372

in ne 247 je telefonska številka stroj-
nega mizarstva Matja Perko, Zg-
šiška, Ljubljana, kar naj blago
volijo interesi upoštevati. 669

TRGOVINA. 662

V nasjem se odda le žer 30 1 1
stara trgovina mešane stroke popolnoma
na novo opremljena, v prometnem kraju
na D. lenik m ob žel zn el. Ponudbe
pod št. 405, poštno ležeče Brežice.

Sprejmeta se

dva šivilji in tapetnik. Naslov
Naslov pove uprava Slov. Naroda. 699

P. n.

Dobaviteljem in producentom kostanjevega lesa v ljudno
naznanjam, da mi je Tovarna stroil, lesa in kem. čna in-
dustrija d. d. prel Kurka & Wildi v Polzeli poverila kot
edinemu nakup za kos anjev les na vsem ozemlju bivše
Kranjske.

Vse dosedanje in nove dobavitelje omenjenega lesa prosim,
da se s ponudbami in tozadevnimi vprašanji vsled hitrejše rešitve
v bodoče obračajo na moj naslov.

Z odličnim spoštovanjem

J. Pogačnik, Ljubljana,

Dalmatinova ulica št. 1, I.

Oglas.

Nabavka 200.000 kg ovsa (zobi).

7. februara tek. godine 10 časava prepodne drži se u in-
tendanturi Dravske divizijske oblasti usmena licitacija za nabavku
200.000 kg ovsa franko intendantsko skladište Ljubljana ili Ma-
ribor.

Interesenti neka dodju osobno ili da pošalju ponude bilje-
govane sa 2 dinara obložene kaucijom 5 %.

Uслови kod polpisate Komande.

Komanda Dravske divizijske oblasti E. broj 1.508.

Proda se 8 novih električnih motorjev

(enakolmenski tok) z vsemi pripadajočimi aparati
(proizvod Brown Boveri) za 300 voltov napetosti,
560 obratov in 14 HP. Motorji so pripravljeni za jaka
kola (Kraftwagen) za cestne železnice ali za pogon
velike transmissijske inštalacije v tovarnicah. Motorji
so v Ljubljani. Ponudbe na: J. Malgaj, Ljub-
ljana-Siška, Knezova ulica. 653

Pozor! Pozor!
V Ljubljani se takoj prodaja

TOVARNA!

BREZ INVENTARJA

s stanovanjem, pisarnami, modernimi delavnicami,
dvoriščem, kanalizacijo etc. Vprašanja pod: „TO-
VARNA 3000 m“ poštno ležeče Ljubljana.

Najprimernejše darilo za otroke

je Cvetko Golarjeva „Prelepa Vasiljona“ in prevod Jul. Verneja
„Mojster Gabarila in Drama v zraku“.

Dobl se v

Narodni knjižarni v Prešernovi ulici št. 7.

Zadružna Gospodarska banka

d. d. v Ljubljani.

Pozor!

Pozor!

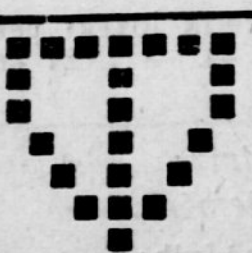
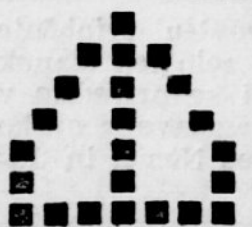
Štiri milijone kron

zadene v najsrečnejšem slučaju igralec v III. kolu Državne
razredne loterije. Žrebanje v II. razredu se bo vršilo 7. in 8.
februarja t. l.

Srečka stane cela K 192.—, polovična K 96.—, četrtinka
K 48.— in osminka K 24.—, za one, ki so igrali že v pr-
vem razredu. Novi igralci morajo plačati srečke tudi za
prvi razred nazaj. Naročniki, katerim sa pošiljajo srečke po
pošti, naj pošljejo zraven še K 8.— za poštnino in stroške.
Naročila se sprejemajo samo še do 3. februarja t. l.

Srečke ima na razpolago

Zadružna Gospodarska banka, d. d. v Ljubljani,
Dunajska c. 38/I.

Vizitke, kuvertice in pisemski
papir s firmo kakor usako-
:: orsine druge tiskovine ::
izvrsneje točno

„Narodna tiskarna“.

Naročila sprejema tudi „Narodna knjižarna“.